

PM Rotel VI (Dnr KS 2019/1135)

KLIVA:s delbetänkande På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk

Remiss från Utbildningsdepartementet
Remisstid 21 oktober 2019

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Fredrik Lindstål anför följande.

Ärendet

Regeringen tillsatte 2018 utredningen Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, KLIVA (2018:06) för att se över behovet av förändringar inom utbildningen i sfi, samt sfi i kombination med annan utbildning.

Stockholms stad har fått remissen för yttrande.

Syftet med utredningen var att analysera förutsättningarna för att sfi-elever ska kunna erbjudas utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar, samt att förbättra genomströmningen och underlätta övergången till och kombinationer med andra vuxenutbildningar. Utredningens resultat slutredovisas i augusti 2019. I utredningens uppdrag ingick även att särskilt utreda hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av utbildningsplikt. Resultatet av uppdraget redovisas i det delbetänkande som är föremål för denna remiss.

I utredningen föreslås kvalitetshöjande insatser som avser att stödja huvudmännen i genomförandet av utbildning enligt utbildningsplikten. Utredningens förslag bedöms även vara gynnsamma för andra målgrupper i vuxenutbildningen.

Utredningen föreslår i huvudsak att:

- Huvudmännen ska erbjuda en sammanhållen utbildning som utgår från en utbildningsplan, särskilt för nyanlända med kort utbildningsbakgrund som inte bedöms kunna matchas mot arbete under tiden i etableringsprogrammet.
- Eleverna inom den sammanhållna utbildningen ska garanteras en undervisningstid om minst 23 timmar per vecka i genomsnitt under en fyraveckorsperiod.
- Arbetsförmedlingen ska lämna uppgifter till kommunerna om vilka individer som omfattas av utbildningsplikten.
- Huvudmännen säkerställer kompetensutveckling för både obehöriga och behöriga lärare inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete. Skolverket ska inom ramen för riktat stöd från och med 2020 arbeta med detta.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret menar att den föreslagna statliga ersättningen för stöd och anpassning av utbildning inom ramen för utbildningsplikten (15 000 kr per individ/år) är rimlig. För sammanhållna utbildningar anser stadsledningskontoret att staten bör öka den ekonomiska kompensationen ytterligare för att täcka kommunens ökade kostnader. Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommunerna.

Arbetsmarknadsnämnden är i grunden positiv till utredarens huvudförslag om införandet av en sammanhållen utbildning för nyanlända, men att det är av stor vikt att huvudmän ges tid och förutsättningar att förbereda för utbildningen och stöd under uppstart och genomförande. Arbetsmarknadsnämnden anser att det hade varit positivt om utredaren tagit tillfället att definiera vad som räknas som heltid inom sfi, för likvärdighet över landet och för att förbättra förutsättningarna för samarbete mellan kommuner och Arbetsförmedlingen. Arbetsmarknadsnämnden instämmer i merparten av utredningens resonemang om rätten till individanpassad utbildning, men vill lyfta fram att ökade krav på sammanhållna utbildningar kan stå i strid med lagstiftarens krav på flexibilitet i tid, rum och form. Arbetsmarknadsnämnden ställer sig tveksam till utredningens förslag om att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2020. Nämnden vill påtala vikten av att regeringens uppdrag om att ta fram ett intensivår för nyanlända synkroniseras med förslagen i delbetänkandet.

Socialnämnden vill främst betona vikten av att forskning sker om hur utökad undervisningstid för kortutbildade vuxna påverkar språk- och kunskapsutvecklingen, om generell didaktik i vuxnas lärande, samt om hur antalet timmar undervisning i sfi per vecka påverkar genomströmningen, mot bakgrund av bristen på kunskapsunderlag i dessa områden. I övrigt ställer sig socialförvaltningen positiv till förslagen som lämnas i delbetänkandet.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning är positiv till betänkandet och delar uppfattningen att en sammanhållen utbildning på heltid skapar goda förutsättningar för de nyanländas etablering i samhället och i arbetslivet. Nämnden anser liksom utredningen att ett stort ansvar för att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen ligger hos huvudman och att större fokus läggs på individens behov, förutsättningar och studiemål.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd stödjer utredningens betänkande i alla delar och anser liksom utredningen att ett stort ansvar för att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen ligger hos huvudman och att större fokus läggs på individanpassade lösningar. Inom ramen för det riktade stödet för nyanlända elever från och med 2020 vill nämnden särskilt uppmärksamma tillgänglighetsfrågor och behov av individuella lösningar och stöd till följd av funktionsnedsättningar.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv till betänkandet och delar uppfattningen att en sammanhållen utbildning på heltid skapar goda förutsättningar för de nyanländas etablering i samhället och i arbetslivet. För att främja motivation och lärande behöver studierna vara anpassade efter individens behov, förutsättningar och studiemål.

Mina synpunkter

Vuxenutbildningen har en viktig roll att spela i såväl Stockholms kompetensförsörjning som i den individuella utbildningsresan mot arbetslivet för allt fler. Synen på sfi-undervisningen har gjort en egen resa under det senaste decenniet och gått från ett akademiskt ämne till en mer målinriktad verksamhet med syfte att gynna individers integration i samhället – särskilt arbetsmarknaden. Delbetänkandet på remiss från Utbildningsdepartementet lyfter vikten av en helhetssyn på vuxenutbildningen för särskilt nyanlända som står inför att både lära sig det svenska språket och komplettera sin utbildningsbakgrund.

Stockholms stad har erbjudit utbildningar som kombinerar yrkesstudier med sfi under ett flertal år med goda resultat. Att kunna relatera det nya språket till en disciplin – en framtida sysselsättning – gynnar både språkinläringen och möjligheten att hitta ett jobb. Ett jobb innebär såväl ekonomisk frihet och en meningsfull sysselsättning som ett socialt sammanhang och därför är ett snabbare inträde på arbetsmarknaden viktigt för ett brutet utanförskap.

Kombinationsutbildningar är dock kostsamma och kräver tid och resurser för metodutveckling. Ett nationellt fokuserat arbete med denna typ av utbildningar är välkommet och Stockholm bidrar gärna med erfarenheter i denna utveckling. Föreslås det nya krav på exempelvis sammanhållna utbildningar från Arbetsförmedlingen inom ramen för utbildningsplikten är det viktigt att kommunerna kompenseras för de merkostnader som detta innebär.

I detta nu genomförs en ny upphandling av Stockholms stads vuxenutbildning som tar ytterligare steg för att säkerställa relevant innehåll och relevant utformning av våra utbildningar. Vi ser till att flexibiliteten ökar med möjlighet att studera både dagtid eller kvälltid, hel- eller halvfart och såväl i klassrum som på distans. Det är viktigt att kommunerna har möjlighet att tillhandahålla flexibla utbildningar som motsvarar våra elevers behov. På samma sätt är det viktigt att exempelvis en definition av heltid inom sfi är kompatibel med fler målgrupper än de som ingår i etableringsprogrammet.

För att lyckas med integrationen av nyanlända Stockholmare kommer vuxenutbildning vara en oumbärlig nyckel. I Stockholm kommer vi fortsätta utveckla vårt utbud för att möta förändrade behov hos såväl individer som arbetsmarknad, men ser fram emot en ökad tydlighet och samordning på nationell nivå, så länge som detta tar höjd för de ökade kostnader och kravställningar det kan medföra för enskilda kommuner.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 19 september 2019

FREDRIK LINDSTÅL

Bilagor

1. Reservationer m.m.

2. Remiss från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Regeringen tillsatte 2018 utredningen Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, KLIVA (2018:06) för att se över behovet av förändringar inom utbildningen i sfi, samt sfi i kombination med annan utbildning.

Syftet med utredningen var att analysera förutsättningarna för att sfi-elever ska kunna erbjudas utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar, samt att förbättra genomströmningen och underlätta övergången till och kombinationer med andra vuxenutbildningar. Utredningens resultat kommer att slutredovisas i augusti 2019.

I utredningens uppdrag ingick även att särskilt utreda hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av utbildningsplikt. Resultatet av uppdraget redovisas i denna promemoria (På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk).

I utredningen föreslås kvalitetshöjande insatser som avser att stödja huvudmännen i genomförandet av utbildning enligt utbildningsplikten. Utredningens förslag bedöms även vara gynnsamma för andra målgrupper i vuxenutbildningen.

Utredningen föreslår i huvudsak att:

- Huvudmännen ska erbjuda en sammanhållen utbildning som utgår från en utbildningsplan, särskilt för nyanlända med kortutbildningsbakgrund som inte bedöms kunna matchas mot arbete under tiden i etableringsprogrammet
- Eleverna inom den sammanhållna utbildningen ska garanteras en undervisningstid om minst 23 timmar per vecka i genomsnitt under en fyraveckorsperiod.
- Arbetsförmedlingen ska lämna uppgifter till kommunerna om vilka individer som omfattas av utbildningsplikten.
- Huvudmännen säkerställer kompetensutveckling för både obehöriga och behöriga lärare inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete. Skolverket ska inom ramen för riktat stöd från och med 2020 arbeta med detta.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildning är en viktig nyckel för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället. Stadsledningskontoret instämmer därför i vikten av att nyanlända i behov av utbildning erbjuds utbildning som hjälper dem att närma sig arbetsmarknaden och med tillräckligt stöd och anpassning som möjliggör goda resultat.

Vad gäller ersättningsnivåerna bedömer stadsledningskontoret att den föreslagna statliga ersättningen för stöd och anpassning (15 000 kr per individ/år) är rimlig. Sammanhållna utbildningar är resurskrävande för kommunen jämfört dagens system med kontinuerligt intag, bland annat på grund av att det inte finns möjlighet att fylla tomma platser under utbildningens gång. Stadsledningskontoret anser att staten bör öka den ekonomiska kompensationen ytterligare för att täcka kommunens ökade kostnader för sammanhållna utbildningar. Däremot bedömer stadsledningskontoret att den ökade administration som krävs i samband med upprättandet av utbildningsplanen ryms inom kommunens nuvarande uppdrag och ser inte behov av särskild statlig ersättning för detta ändamål.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommunerna, och bedömer att det kommer att underlätta arbetet med att planera och följa upp utbildningen, och säkerställa rätt stöd för den enskilde

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2019 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen är i grunden positiv till utredarens huvudförslag om införandet av en sammanhållen utbildning för nyanlända.

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan flera år arbetat med sammanhållna utbildningar för nyanlända. En av lärdomarna är att skolornas personal behöver kompetensutveckling och stöd för att få nya arbetssätt på plats, både i uppstart och under utbildningens framväxt. Utvärderingar visar att det externa stöd som funnits för utbildningarna i form av samordning mellan deltagande skolor samt pedagogisk handledning har varit avgörande för att utvecklingen kunnat gå framåt så fort som den gjort. Det är därför av stor vikt att huvudmännen ges tid och förutsättningar att förbereda för utbildningen och stöd under uppstart och genomförande. Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i vikten av att det ska finnas en plan för den sammanhållna utbildningen men ställer sig tveksam till att denna ska tas fram av varje kommun. I likhet med övrig utbildning inom det reguljära skolväsendet kan med fördel en utbildningsplan tas fram nationellt med definition av syfte, målsättningar och centralt innehåll.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det hade varit positivt om utredaren tagit tillfället att definiera vad som räknas som heltid inom sfi, för att skapa likvärdighet över landet och för att förbättra förutsättningarna för samarbete mellan kommuner och Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar utredningens uppfattning att den tänkta utbildningen kan passa fler kortutbildade nyanlända än dem som ingår i etableringsprogrammet. Förvaltningen hade gärna sett ett resonemang om den tilltänkta bredare målgruppens försörjning under studietiden. Sfi berättigar inte till studiestöd från Centrala studiestödsnämnden (CSN) vilket innebär att elever som inte ingår i etableringen saknar en ersättning kopplad till deltagandet i de utbildningar som föreslås, då dessa innehåller sfi till största delen.

Arbetsmarknadsförvaltningens erfarenhet är att det råder brist på modersmåls lärare och studiehandledare på modersmål, vilket skapar svårigheter i att realisera förslaget. Vidare välkomnar förvaltningen fortsatt utredning kring studiehandledning på modersmål. Det är inte helt lätt att anordna då det saknas forskning om insatsen samt kompetens och därmed språkstöd inom alla språkgrupper.

Arbetsmarknadsförvaltningen är mycket positiv till utredningens förslag att Arbetsförmedlingen till kommunerna ska lämna uppgifter om vilka personer som enligt Arbetsförmedlingen omfattas av s.k. utbildningsplikt. En sådan informationsskyldighet möjliggör att kommunen bättre kan ta emot, planera utbildningen och följa upp densamma för att därigenom tillse att kraven som följer av utbildningsplikt tillgodoses.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig tveksam till utredningens förslag om att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2020. Förvaltningen befarar att förberedelseiden för kommunerna kan vara väl kort och vill i enlighet med vad som angivits ovan betona vikten av att utbildningsplaner tas fram centralt. En sådan process med remissförfarande av utbildningsplaner samt förankring och kompetensutveckling i dem, vet vi av erfarenhet kan ta längre tid.

Arbetsmarknadsförvaltningen har sedan 2017 bedrivit sammanhållna utbildningar med olika inriktningar och kan konstatera att dessa på kort sikt är kostnadsdrivande, främst på grund av att:

- Flera av utbildningarna förutsätter sammanhållna elevgrupper vilket innebär att skolan inte kan fylla på med nya elever när någon slutat, vilket görs inom ordinarie sfi.
- Utbildningar som integrerar sfi med andra ämnen ställer krav på tvåläraresystem.
- Sammanhållna utbildningar ställer högre krav på eleverna, då det är mer innehåll (stoff) som ska läras in varje vecka, i jämförelse med ordinarie kurs. Utredningens förslag om 23 undervisningstimmar är inte tillräckligt för en del elevgrupper/utbildningar. Förvaltningen erbjuder 30 undervisningstimmar i flera utbildningar.
- Utbildningsformen förutsätter ett nytt sätt att arbeta som lärare, nytt material och pedagogisk utveckling. Ett pedagogiskt stöd till skolorna är nödvändigt i omställningen.

Kommunerna behöver kompenseras för de merkostnader som förslagen innebär.

Ytterligare en kostnadsdrivande aspekt är att den tänkta elevgruppen är relativt liten sett till hela sfi. Det är inte resurseffektivt att erbjuda utbildningen endast till nyanlända som omfattas av utbildningsplikt, då skulle klassrummen bli halvfulla. Men kommunen får inte schablonersättning för de som inte omfattas av utbildningsplikt.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i merparten av utredningens resonemang om rätten till individanpassad utbildning, men vill lyfta fram att ökade krav på sammanhållna utbildningar kan stå i strid med lagstiftarens krav på flexibilitet i tid, rum och form. Förvaltningen är positiv till sammanhållna utbildningar men det finns av naturliga skäl begränsningar i hur ofta kommunen kan starta dessa mer kostsamma och pedagogiskt och organisatoriskt utmanande utbildningar. Kraven på flexibilitet kan behöva omdefinieras till förmån för att individen får rätt utbildning utifrån sina förutsättningar och mål med studierna.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i utredningens definitioner av integrerade respektive kombinerade kurser. Förvaltningen håller inte med om att de inledande nationella kurserna i ämnen på grundläggande nivå har ett innehåll som är väl anpassat för alla nybörjare. Förvaltningens erfarenhet är att för många elever som helt saknar skolbakgrund är det ett helt nytt sätt att ta sig an stoff i utbildning. Även om det är mycket basala kunskaper i det centrala innehållet så innehåller kunskapskraven förmågor som dessa elever ännu inte tränat upp och som kan behöva introduceras i en orienteringskurs eller liknande.

Arbetsmarknadsförvaltningen noterar att Arbetsförmedlingen har fått i uppdrag att ta fram ett förslag om ett intensivår för nyanlända hösten 2019. Eftersom uppdraget omfattar samma målgrupp som KLIVA:s delbetänkande så vill förvaltningen påtala vikten av att dessa uppdrag synkroniseras.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 augusti 2019 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska all utbildning enligt lagen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Enligt utredningen saknas forskning, statistik eller annat underlag om hur utökad undervisningstid för kortutbildade vuxna påverkar språk- och kunskapsutvecklingen och för att analysera de kombinerande respektive integrerade insatser som gjorts inom sfi. Det saknas även i stor utsträckning forskning om generell didaktik i vuxnas lärande och lärare ges få möjligheter att lära sig didaktik i relation till vuxenutbildningens krav på flexibilitet och individanpassning. Samtidigt saknas forskning eller annan form av uppföljning av hur antalet timmar undervisning i sfi per vecka påverkar genomströmningen, i antal timmar per kurs eller i kalendertid per kurs. Därmed vill socialförvaltningen betona vikten av att forskning sker inom ovan nämnda områden för att inhämta kunskapsunderlag för fortsatt arbete.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen som lämnas i delbetänkandet

Särskilt uttalande gjordes av Mads Lundgaard (SD), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2019 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till betänkandet och delar uppfattningen att en sammanhållen utbildning på heltid skapar goda förutsättningar för de nyanländas etablering i samhället och i arbetslivet. Förvaltningen anser liksom utredningen att ett stort ansvar för att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen ligger hos huvudman och att större fokus läggs på individens behov, förutsättningar och studiemål.

Förvaltningen stödjer utredningens förslag om att riktat stöd för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever från och med 2020 i ökad grad ska användas för att höja kvaliteten i utbildningen för nyanlända vuxna.

Förvaltningen stödjer förslaget om att arbetsförmedlingen ska kunna lämna uppgifter om vilka individer som anvisats till etableringsprogrammet och som omfattas av den så kallade utbildningsplikten. Bedömningen är att detta förbättrar möjligheterna att möta varje individ utifrån dennes behov och förutsättningar. Förvaltningen vill poängtera vikten av att den enskildes integritet respekteras och att endast nödvändiga uppgifter för samordningen lämnas ut.

Förvaltningen stödjer även förslaget att skolinspektionen ges i uppdrag att granska hur utredningens förslag om sammanhållen utbildning och utbildningsplan realiseras i

kommunerna samt att skolverket och SCB utvecklar den nationella statistiken för i synnerhet sfi för att säkerställa uppföljning och analys av resultat.

Förvaltningen anser att det är angeläget för kommunerna att få goda planeringsförutsättningar när det gäller hur undervisningen ska organiseras, planeras och vilka stödstrukturer som behövs.

Särskilt uttalande gjordes av Mads Lundgaard (SD), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2019 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stödjer utredningens betänkande i alla delar.

Förvaltningen anser liksom utredningen att ett stort ansvar för att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen ligger hos huvudman och att större fokus läggs på individanpassade lösningar.

Förvaltningen stödjer utredningens förslag om att riktat stöd för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever från och med 2020 i ökad grad ska användas för att höja kvaliteten i utbildningen för nyanlända vuxna. Här vill förvaltningen särskilt uppmärksamma tillgänglighetsfrågor och behov av individuella lösningar och stöd till följd av funktionsnedsättningar.

Förvaltningen stödjer förslaget om att arbetsförmedlingen ska kunna lämna uppgifter om vilka individer som anvisats till etableringsprogrammet och som omfattas av den så kallade utbildningsplikten. Bedömningen är att detta förbättrar möjligheterna att möta varje individ utifrån dennes behov och förutsättningar. Förvaltningen vill poängtera vikten av att den enskildes integritet respekteras och att endast nödvändiga uppgifter för samordningen lämnas ut.

Förvaltningen stödjer även förslaget att skolinspektionen ges i uppdrag att granska hur utredningens förslag om sammanhållen utbildning och utbildningsplan realiseras i kommunerna samt att skolverket och SCB utvecklar den nationella statistiken för i synnerhet sfi för att säkerställa uppföljning och analys av resultat.

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP), Linn Bessner (C), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Nassir Abdullahi m.fl. (S), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2019 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 juli 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till betänkandet och delar uppfattningen att en sammanhållen utbildning på heltid skapar goda förutsättningar för de nyanländas etablering i samhället och i arbetslivet. För att främja motivation och lärande behöver studierna vara anpassade efter individens behov, förutsättningar och studiemål.

Förvaltningen är också positiv till förslaget att Arbetsförmedlingen ska lämna uppgifter till kommunerna om vilka individer som anvisats till etableringsprogrammet och som enligt Arbetsförmedlingen omfattas av den så kallade utbildningsplikten.

Förvaltningen vill dessutom föra fram att det är angeläget för kommunerna att få goda planeringsförutsättningar när det gäller hur undervisningen ska organiseras, planeras och vilka stödstrukturer som behövs.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Mads Lundgaard (SD) enligt följande.

Trots stora satsningar på SFI klarar endast 9 procent av alla utbildade invandrare SFI. Bland högutbildade invandrare klarar endast 44 procent samtliga SFI-kurser, enligt statistik från SCB. Det är uppenbart att det finns stora brister inom- och kring utbildningsprogrammen för invandrare. Sverigedemokraternas lösning är inte att kasta mer pengar på problemet utan att granska bristerna från grunden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Mads Lundgaard (SD) enligt följande.

Trots stora satsningar på SFI klarar endast 9 procent av alla utbildade invandrare SFI. Bland högutbildade invandrare klarar endast 44 procent samtliga SFI-kurser, enligt statistik från SCB. Det är uppenbart att det finns stora brister inom- och kring utbildningsprogrammen för invandrare. Sverigedemokraternas lösning är inte att kasta mer pengar på problemet utan att granska bristerna från grunden.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), Åsa Nilsson Söderberg (L), Sus Andersson (MP), Linn Bessner (C), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Nassir Abdullahi m.fl. (S) enligt följande.

Vi instämmer i förvaltningens svar men vill också framhålla följande:

För att invandrade vuxna ska kunna lära sig svenska är lärarnas kompetens oerhört viktig: såväl ämneskunskap som pedagogik och didaktik behövs. Grundlig kunskap i såväl tal- som skriftspråk är central, liksom förmågan att förmedla denna till vuxna elever med extremt olika bakgrund och studieförutsättningar. De brister i kompetens, uppföljning, systematiskt kvalitetsarbete, forskning och beprövad erfarenhet som framgår i remissen är oerhört allvarliga och behöver åtgärdas.

Vikten av att utbildningen ger resultat kan inte nog betonas – dels för individen själv och vederbörandes förutsättningar att bygga en framtid i Sverige, dels ur ett barnperspektiv. Barn som växer upp med föräldrar som saknar grundläggande kunskap i svenska språket får en extra uppförsbacke i skolan och samhället, men riskerar också att tvingas ta ett större ansvar för familjen genom tolkinsatser och likande när de egentligen borde få vara bara barn. Förutom de insatser som föreslås skulle det sannolikt också vara värdefullt om andra lärare än SFI-lärare liksom handledare på praktikarbetsplatser och liknande finge grundläggande utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.